

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

СТ А Н О В И Щ Е

От: доц. д-р **Николета Кирилова Кузманова**, Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Юридически факултет, професионално направление 3.6 Право, научна специалност „Наказателно право“

Относно: конкурс за доцент по научна специалност „Наказателно право“, професионално направление 3.6 Право, научна област 3. Социални, стопански и правни науки в УНСС.

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра „Наказателноправни науки“ в Юридическия факултет на УНСС съгласно Решение на АС № 9/30.11.2022 г. Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед № 259/08.02.2023 г. на Ректора на УНСС с представяне на становище.

2. Кратка информация за кандидатите в конкурса

В конкурса участват 3 кандидати (по реда на подаване на документите) – гл. ас. д-р Пресиян Марчев Марков, УНСС, гл. ас. д-р Петя Велинова Митрева, УНСС и гл. ас. д-р Стоян Огнянов Стойков, УНСС.

2.1. Гл. ас. д-р Пресиян Марков е придобил две степени на висше образование – през 2002 г. образователно-квалификационна степен бакалавър по „Противодействие на престъпността и опазване на обществения ред“ в Академията на МВР и през 2004 г. образователно-квалификационна степен „магистър“ по професионално направление 3.6 Право в Югозападния университет „Неофит Рилски“. През 2014 г. е придобил и образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.6 Право, научна специалност „Наказателно право“ в Академията на МВР. В периода от 2002 г. до 2008 г. работи на различни длъжности в системата на МВР. От 2008 г. до момента е преподавател в Юридическия факултет на УНСС, като заема последователно академичните длъжности – от 2002 г. до 2018 г. „асистент“ и от 2018 г. до момента „главен асистент“. В тези си качества провежда обучение по различни дисциплини - наказателно право, криминология, наказателно-изпълнително право и основи на правото (на български и английски език). Бил е и треньор на студентски отбори на УНСС в състезания за решаване на казуси.

2.2. Гл. ас. д-р Петя Митрева е придобила две степени на висше образование – през 2001 г. образователно-квалификационна степен бакалавър по „Противодействие на престъпността и опазване на обществения ред“ в Академията на МВР и през 2005 г. две образователно-квалификационни степени „магистър“ – по специалността „Международни икономически отношения“ в УНСС и по професионално направление 3.6 Право в Югозападния университет „Неофит Рилски“. През 2014 г. е придобила и образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.6 Право, научна специалност „Наказателно право“ в Академията на МВР. През периода 2001 – 2011 г. е работила в системата на МВР като последователно е заемала различните

степени на длъжността „разследващ полицай“, а впоследствие и длъжността „старши юрисконсулт“. От 2011 г. професионалното ѝ развитие се насочва към преподавателската дейност. Първоначално е заемала академичната длъжност „асистент“ в Академията на МВР със сфера на преподаване Административно право и административен процес. От 2015 г. и до 2018 г. е заемала академичната длъжност „асистент“, а от 2018 г. до момента заема академичната длъжност „главен асистент“ в Юридическия факултет на УНСС с основна сфера на преподаване по специалността „Наказателно право“. От 2021 г. до момента е и хоноруван асистент по Наказателно право в Юридическия факултет на Софийския университет „Св. Кл. Охридски“. От 2017 г. до момента е и адвокат в Софийската адвокатска колегия. От 2013 г. до момента участва като лектор в множество обучения на адвокати, магистрати и служители в държавната администрация на различни нива по теми в областите Наказателно право и Административно право и административен процес.

2.3. Гл. ас. д-р Стоян Стойков е завършил през 1999 г. Висшето военно общовойсково училище „Васил Левски“ – гр. Велико Търново с гражданска инженерна специалност. През 2005 г. е придобил образователно-квалификационна степен „магистър“ по професионално направление 3.6 Право в Юридическия факултет на УНСС. А през 2011 г. е придобил и образователната и научна степен „доктор“ по същото професионално направление, научна специалност „Наказателно право“. От 2007 г. до 2011 г. е заемал длъжност „държавен инспектор“ в Комисията за установяване на имущество, придобито от престъпна дейност. От 2008 г. до момента заема последователно академичните длъжности „асистент“ и „главен асистент“ в Юридическия факултет на УНСС с области на преподаване Наказателно право и Международно наказателно право. От 2011 г. и до момента е и адвокат. Имал е участие в множество национални и международни научни проекти в областта на наказателното право и наказателния процес.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

3.1. Гл. ас. д-р Пресиян Марков

Гл. ас. д-р Пресиян Марков кандидатства за участие в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ в УНСС с общ брой точки по количествените показатели за заемане на длъжността 816. Те се разпределят както следва:

1. Национални минимални изисквания по чл. 26 от ЗРАБС и чл. 1а, ал. 1 от Правилника за прилагането на същия нормативен акт – 335

2. Допълнителни изисквания за УНСС съгласно ЗРАСБ – 481.

Според допълнителните изисквания на УНСС за професионалното направление 3.6 Право минималните количествени показатели следва да са общо 705 точки, разпределени съответно – 300 (по първата група показатели) и 305 (по втората група показатели). На това основание се съгласявам с решението на Съвета по хабилитация на УНСС (протокол № 5 от 07 ноември 2022 г.), че гл. ас. д-р Пресиян Марков изпълнява количествените и качествените показатели за заемане на академичната длъжност „доцент“ в УНСС.

За участие в конкурса кандидатът представя за основен хабилитационен труд научно съчинение на тема „Последици от съдимостта в българското законодателство. С.: Авалон. 2022, ISBN 978-954-9704-43-3“. Изложението е с общ обем от 161 страници и 46 страници Приложения, неразделна част от него, а на последната страница на книжното тяло коректно е отбелязана информацията за 2 научни рецензии. В

съчинението се представя в разгърнато съдържание пълно и всестранно изследване на определен проблем - последиците от съдимостта. Той е разгледан задълбочено и аргументирано от гледната точка на проекцията му в цялото българско законодателство, а не само в наказателното право. Библиографията на използваната литература е 7 страници и е структурирана в две части – източници на български език (70 заглавия) и източници на чужд език (с повече от 15 заглавия). Цитиранията на тези източници и другите цитирания от значение за съдържанието на съчинението, са отбелязани коректно в текста в общо 340 бележки под линия и са съобразени с утвърдените научни стандарти за цитирания в научни трудове.

На тези основания научното съчинение на тема „Последици от съдимостта в българското законодателство“ напълно покрива изискванията за монография по § 1, т. 10 от Допълнителните разпоредби на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), поради което го приемам за оценка като основен хабилитационен труд на кандидата гл. ас. д-р Пресиян Марков.

3.2. Гл. ас. д-р Петя Митрева

Гл. ас. д-р Петя Митрева кандидатства за участие в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ в УННС с общ брой точки по количествените показатели за заемане на длъжността 1124. Те се разпределят както следва:

1. Национални минимални изисквания по чл. 26 от ЗРАБС и чл. 1а, ал. 1 от Правилника за прилагането на същия нормативен акт – 595 и
2. Допълнителни изисквания за УНСС съгласно ЗРАСБ – 529.

Според допълнителните изисквания на УНСС за професионалното направление 3.6 Право минималните количествени показатели следва да са общо 705 точки, разпределени съответно – 300 (по първата група показатели) и 305 (по втората група показатели). На това основание се съгласявам с решението на Съвета по хабилитация на УНСС (протокол № 5 от 07 ноември 2022 г.), че гл. ас. д-р Петя Митрева изпълнява количествените и качествените показатели за заемане на академичната длъжност „доцент“ в УНСС.

За участие в конкурса кандидатът представя за основен хабилитационен труд научно съчинение на тема „Граници на наказателната отговорност за престъпно мотивиране и престъпно улесняване на друго“, Авалон Пъблишинг, С., 2022, ISBN 978-954-9704-45-7, а на последната му страница коректно е отбелязана информацията за 2 научни рецензии. Изложението е с общ обем от 225 страници. В него се представя в разгърнато съдържание пълно и всестранно изследване на определен проблем - наказателната отговорност за престъпно мотивиране и престъпно улесняване на друго физическо лице. Той е разгледан задълбочено и аргументирано от гледна точка на проявлението му в съответните институти на Общата част на наказателното право, проекцията му в Особената част на Наказателния кодекс и в правото на Европейския съюз. Библиографията на използваната литература е 7 страници и е структурирана в две части – източници на български език (с повече от 70 заглавия) и източници на чужд език (с повече от 15 заглавия). Цитиранията на тези източници и другите цитирания от значение за съдържанието на съчинението, са отбелязани коректно в текста в общо 293 бележки под линия и са съобразени с утвърдените научни стандарти за цитирания в научни трудове.

На тези основания научното съчинение на тема „Граници на наказателната отговорност за престъпно мотивиране и престъпно улесняване на друго“ напълно

покрива изискванията за монография по § 1, т. 10 от Допълнителните разпоредби на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), поради което го приемам за оценка като основен хабилитационен труд на кандидата гл. ас. д-р Петя Митрева.

3.3. Гл. ас. д-р Стоян Стойков

Гл. ас. д-р Стоян Стойков кандидатства за участие в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ в УНСС с общ брой точки по количествените показатели за заемане на длъжността 1167, 50. Те се разпределят както следва:

1. Национални минимални изисквания по чл. 26 от ЗРАБС и чл. 1а, ал. 1 от Правилника за прилагането на същия нормативен акт – 570

2. Допълнителни изисквания за УНСС съгласно ЗРАСРБ – 597, 5.

Според допълнителните изисквания на УНСС за професионалното направление 3.6 Право минималните количествени показатели следва да са общо 705 точки, разпределени съответно – 300 (по първата група показатели) и 305 (по втората група показатели). На това основание може да се направи извода, че с общ брой точки – 1167, 50 гл. ас. д-р Стоян Стойков изпълнява количествените показатели за заемане на академичната длъжност „доцент“ в УНСС.

Като основен хабилитационен труд гл. ас. д-р Стойков представя „Международно наказателно право“, Сиела, С., 2015, ISBN 978-954-28-1904-2, с обем 238 страници и библиография 2 страници. Към документите са приложени и 2 рецензии за научното съчинение, в които съчинението се определя като хабилитационен труд.

Научното съчинение е структурирано в две части – Обща и Специална. Общата част съдържа 7 глави. Задълбоченото запознаване с неговото съдържание ми дава основание за извода, че то по същество обхваща учебното съдържание на дисциплината „Международно наказателно право“, която се преподава в рамките на обучението по специалност „Право“. Така са подредени и темите – от общата характеристика на международното наказателно право (глава първа) през източниците (глава втора) и субектите (глава трета) до наказанието (глава седма). Същият подход се използва и в Специалната част, която е подразделена вътрешно на 14 глави. Част от тях са посветени на видовете престъпления, включени в предмета на международното наказателно право. Друга част са относими към различни международни наказателни юрисдикции. По същността си изложението представя основните положения във всяка от темите, включени в него.

Тези констатация ми дава основание за извода, че съчинението „Международно наказателно право“, Сиела, С., 2015, ISBN 978-954-28-1904-2 е учебник, а не хабилитационен труд – монография, каквото е императивното изискване на ЗРАСРБ (чл. 24, ал. 2, т. 3, предл. 1 и § 1, т. 10 от Допълнителните разпоредби) и на Правилника за приложението му (чл. 53, ал. 1, т. 3, предл. 1 вр. Приложение към чл. 1а, ал. 1, таблица за минимални национални изисквания към научната дейност на кандидатите за заемане на академичната длъжност „доцент“ в научната област 3. Социални, стопански и правни науки, показател група В – Хабилитационен труд – монография). Макар съчинението да отговоря на формалните изисквания за монография, установени в легалното определение по § 1, т. 10 ЗРАСРБ – има ISBN, общ обем над 100 страници и 2 научни рецензии, то не отговаря на съдържателната характеристика на монографично изследване - да представя разгърнато съдържание на пълно и всестранно изследване на определен предмет, проблем или личност. Тя е установена в същото законово

определение като кумулативна на формалните изисквания за определяне дали едно научно съчинение е монография по смисъла на закона. А както посочих по-горе, съчинението обхваща цялата материя – предмет на учебното съдържание на дисциплината „Международно наказателно право“ и не съдържа пълно и всестранно разглеждане на определен проблем от една или няколко теми в областта на международното наказателно право.

Нямам правно основание да приема и, че обособена част от съдържанието на съчинението има монографичен характер. Това е така, защото нито една от неговите части не отговаря на формалното изискване за минимално необходимия обем от най-малко 100 страници, каквото е едно от формалните изисквания, установено в легалното определение за монография. Наред с това представените рецензии са относими към съчинението в неговата цялост, а не към отделни негови части, т.е. не е налице и второто формално изискване по смисъла на същата дефиниция.

Изложените аргументи са основанието и за извода ми, че представеното от кандидата гл. ас. д-р Стоян Стойков съчинение „Международно наказателно право“, Сиела, София, 2015, ISBN 978-954-28-1904-2 не е основен хабилитационен труд – монография за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в УНСС по смисъла на ЗРАСРБ.

Същият кандидат за участие в същия конкурс представя още 2 съчинения като монографични. Първото от тях е на тема „Субективната страна на престъплението“, Сиела, С., 2015, ISBN 978-954-28-1903-5 с общ обем от 152 страници и 3 страници библиография. В книжното тяло на това съчинение обаче не се съдържа информация кои са научните му рецензенти или научен редактор. В документите за участие в конкурса няма приложени рецензии, както кандидатът е направил за съчинението, което определя за основен хабилитационен труд. Поради това, макар трудът „Субективната страна на престъплението“, Сиела, С., 2015, ISBN 978-954-28-1903-5 да отговаря на изискването за минимален обем страници по смисъла на законовата дефиниция за монография, приемам, че не отговаря на изискването по § 1, т. 10 от Допълнителните разпоредби на ЗРАСРБ - да има рецензенти или научен редактор, за да се определи като монография.

Второто съчинение, представено от д-р Стойков е на тема „Наказателноправна защита на акциза по чл. 234 от Наказателния кодекс“, Издателски комплекс – УНСС, С., 2022, ISBN 978-619-232-603-6 с общ обем 146 страници и 3 страници библиография. То е структурирано в увод, две части и заключение. В първата част с наименование „Акциз“ е представена общата характеристика на акциза като вид косвен данък и тази на акцизните стоки като предмет на правонарушение. Във втората част „Наказателноправна защита на съставите по чл. 234“ се обсъжда проблематиката, свързана с това престъпление по общоприетият в наказателноправната наука подход. На последната страница на книжното тяло се съдържа изрично отбелязване за 2 научни рецензии. Тези констатации са основание за извода ми, че това научно съчинение съставлява монография по смисъла на правната уредба за развитие на академичния състав. Тя обаче е представена от кандидата към наукометричен показател група Г, 4 - публикувана монография, която не е представена като основен хабилитационен труд. Нея не мога да приема като заместваща на липсващия основен хабилитационен труд в настоящата конкурсна процедура. Това е така, защото няма правно основание, което да ми указва условия и ред, при които член на научното жури на този етап от конкурсната

процедура да може да вземе такова решение. Нещо повече, въз основа на чл. 26, ал. 5 ЗРАСРБ и чл. 1а, ал. 2 и 3 от Правилника за прилагането му във вътрешния си правилник УНСС установява допълнителни изисквания за кандидатите за заемане на академични длъжности във висшето училище. Според тях всеки кандидат следва да заяви изрично (показател № 22, група Ж от Картата за изпълнение на количествените изисквания за заемането на академичната длъжност „доцент“ в УННС) кой е основният му хабилизационен труд. Именно това е направил гл. ас. д-р Стоян Стойков с изричното отбелязване в, че такъв трудът „Международно наказателно право“, Сиела, С., 2015, ISBN 978-954-28-1904-2. Въз основа на него е произнасянето на Съвета по хабилизация в УНСС в рамките на предварителния етап от конкурсната процедура. Затова приемането на този етап от конкурсната процедура, че основен хабилизационен труд е „Наказателноправна защита на акциза по чл. 234 от Наказателния кодекс“, Издателски комплекс – УНСС, София, 2022, ISBN 978-619-232-603-6, а не този, който кандидатът е заявил, би било нарушение от моя страна като член на научното жури на допълнителните изисквания, установени във вътрешните правила на УНСС.

Предвид всички изложени аргументи смятам, че кандидатът гл. ас. д-р Стоян Стойков не изпълнява съдържателната част от показател 3 в група В на минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ и на показател 22 в група Ж на допълнителните изисквания за заемане на тази длъжност в УНСС. Представеното от него съчинение „Международно наказателно право“, Сиела, С., 2015, ISBN 978-954-28-1904-2 не е монография и поради това не го приемам за основен хабилизационен труд. *На това основание и в съответствие с чл. 26, ал.2 ЗРАСРБ, чл. 54, ал. 2 от Правилника за прилагането му и чл. 35а, ал. 1 от Правилника за организацията и провеждането на конкурси за придобиване на научна степен и заемане на академични длъжности в УНСС не представям* оценка на това съчинение, както и на другите научни публикации и учебно-преподавателската дейност на кандидата гл. ас. д-р Стоян Стойков.

4. Оценка на учебно-преподавателската дейност за всеки кандидат поотделно

4.1. Гл. ас. д-р Пресиян Марков

Периодът от време, в който д-р Пресиян Марков е преподавател - от 2007 г. до момента, е най-безспорното доказателство, че преподаването е негов целенасочен избор за професионална реализация в областта на правото. Увеличаването на видовете и броя на курсовете, които той води в УНСС – лекционни курсове и семинарни занятия, вкл. такива на английски език, дават основание за извода, че той непрекъснато полага необходимите усилия за надграждане на съществуващи и развиване на нови умения за преподаване. Резултатността от това имах възможност да видя лично по време на Националното състезание за решаване на наказателноправни казуси, което ЮФ на СУ организира през 2018 и 2019 г. Д-р Пресиян Марков и д-р Петя Митрева бяха треньори на отборите на студентите от УНСС. Представянето на тези отбори по време на състезанието показва изключително високо ниво на подготовка на студентите по наказателно право и наказателен процес. А то със сигурност не може да се постигне без целенасочена и квалифицирана помощ от страна треньорите.

4.2. Гл. ас. д-р Петя Митрева

Периодът от време, в който д-р Петя Митрева е преподавател - от 2011 г. до момента, е най-безспорното доказателство, че не само преподаването изобщо е неин целенасочен избор за професионална реализация в областта на правото, а преподаването именно на наказателно право. Резултатността от непрекъснато полагане на усилия за надграждане

на съществуващи и развиване на нови умения за преподаване имах възможност да видя лично по време на Националното състезание за решаване на наказателноправни казуси, което ЮФ на СУ организира през 2018 и 2019 г. Д-р Петя Митрева и д-р Пресиян Марков бяха треньори на отборите на студентите от УНСС. Представянето на тези отбори по време на състезанието показва изключително високо ниво на подготовка на студентите по наказателно право и наказателен процес. А то със сигурност не може да се постигне без целенасочена и квалифицирана помощ от страна треньорите.

5. Кратка характеристика на представените научни трудове и публикации и синтезирана оценка на основните научни и научно-приложни приноси на кандидатите

5.1 Гл. ас. д-р Пресиян Марков

За участие в конкурса гл. ас. д-р Пресиян Марков представя:

1. Основен хабилизационен труд - монографично изследване „Последици от съдимостта в българското законодателство“, С.: Авалон. 2022, ISBN 978-954-9704-43-3 и

2. Четири статии: 1. *Тенденции при делата за престъпления против собствеността и превантивната роля на съдилищата*. В: Научни трудове на УНСС - Том 2/2020, стр. 67-82. ISSN (print) 0861-9344. ISSN (online) 2534-8957. 2. *Историческо развитие на уредбата за регистрация на осъжданията (1884 – 2020 г.)*. В: Научни трудове на УНСС - Том 4/2021, стр. 239-254. ISSN (print) 0861-9344 ISSN (online) 2534-8957. 3. *Bis in idem при взаимодействие между наказателното и административното законодателство*. – сп. Икономически и социални алтернативи, бр. 2/2022 г., стр. 121-128. ISSN (print): 1314-6556 ISSN (online): 2534-8965 и 4. *Някои аспекти на съдимостта на непълнолетните лица*. – сп. „Общество и право“, бр. 3 от 2021 г., стр. 48 - 57. ISSN 0204-85-23.

Предвид, че конкурсната процедура е за заемане на академична длъжност „доцент“, значение има и фактът, че кандидатът е автор и на самостоятелни глави от: 1. Най-новият учебник по Наказателно право – Обща част на проф. д-р Румен Марков и колектив, Наказателно право на Република България. Обща част. С.: Сиела. 2022, ISBN 978-954-28-4061-9, глави XL „Погасяване на наказателното преследване и на наложеното наказание“ и XLI „Реабилитация“, стр. 621-652 и 2. Учебно помагало – „Основи на правото“ Учебно помагало. С.: УИ-Стопанство. 2010, ISBN 978-954-644-156-0, Глава шеста „Наказателно право“, стр. 49-54. Наред с това е автор и на Учебно помагало „Методика за решаване на казуси по наказателно право с примерни решени казуси (учебно помагало)“. С.: Сиела, 2023, ISBN 978-954-28-4060-2 с общ обем от 166 страници.

Хабилизационният труд „Последици от съдимостта в българското законодателство“ е първото изследване в наказателноправната теория, което е основано на анализ на последиците от съдимостта, предвидени в около 600 разпоредби от близо 300 нормативни акта. Научните приноси на съчинението са изведени подробно и коректно в представената от д-р Марков справка и съм съгласна с изводите в нея. Смятам обаче, че към тях следва да се добавят и още няколко.

Същностната сложност на проблема и обемът на изследваното законодателство предопределят използвания теоретичен подход. Монографията е структурирана в увод, три глави и заключение. Първата глава „Последици в правото и в наказателното право“ е посветена на въпросите за същността, формата и видовете на правните последици

изобщо в правото. По този начин се поставя солидна теоретична основа от гледна точка на общата теория на правото, въз основа на която последващо се изясняват мястото и функциите на последиците от съдимостта в правната система. В тази част от изследването особено ясно се откроява способността на автора да разположи обсъжданата проблематика в контекста на общото правно познание и да го съчетае с умението си да я свърже с философията като наука за човешкото познание в неговата цялост. Този подход на научно разглеждане на правна проблематика сам по себе си е приносен. Начинът на развиване на научното разсъждение към проблематиката за последиците от съдимостта в наказателното право е логичен и последователен. Затова изводите, че последиците от съдимостта са основната разлика в съдържанието на административната и на наказателната отговорност, както и че, те придават на наказателната санкция по-тежък характер и затова не се подчиняват на тенденцията за облекчаване на наказателната принуда, са обосновани и достатъчно аргументирани.

Втората глава от съчинението е посветена на основните видове последици от съдимостта - регистрация на осъждането в бюрата за съдимост (главна последица); предвидени в наказателното законодателство утежнения на наказателноправното положение на дееца при извършване на следващо престъпление; допълнителни (косвени) последици от съдимостта, представляващи ограничения на права извън наказанието, предвидени в нормативни актове от други правни отрасли. В тази част изложението не се ограничава до въвеждането на класификационни критерии и определяне на видовете съобразно тях. Висока положителна оценка заслужава изборът на автора за всеки от видовете последици от съдимостта детайлно за аргументира значението на съответните последици в българското законодателство и на тази база за изведе аргументирано и обосновано изводи за разликите между тях, но и за връзката помежду им.

Третата глава от съчинението е посветена изцяло на допълнителните последици от съдимостта. Този авторов подход следва да се оцени положително, тъй като има своето научно обяснение в същността на тези последици – последици от съдимостта, извън наказанието. Тази група последици обхваща различни по характер основания за възникването им, проявлението им засяга различни видове права, а правната им уредба се съдържа в голям брой нормативни актове. И без да се подценяват приносите в останалата част от научното съчинение, приносният характер на изследването като цяло е подчертано изразен в тази му част. Това е така, защото и в науката, и в практиката, традиционно вниманието е насочено към конкретен, отделен нормативен акт, а от там и към конкретна, отделна последица от съдимостта, която е от значение за конкретно изследване или конкретен казус. Научното изследване на тези последици в обсъжданата монография е изследване от „птичи поглед“. Чрез него се представя общата картина на всички законодателни решения и връзката между тях, а абстрактността му е умело съчетана с достатъчна конкретика, която позволява ясно открояване на достоинства и на дефицитите на правната уредба в тази ѝ част. Затова и съдържащите се в изследването предложения за законодателни промени категорично могат да се определят като предложения за законодателна реформа в сферата на последиците от съдимостта, чрез прилагането на които ще се постигне съществено подобрене на наказателната политика на държавата.

Съдържанието на *статии*, които д-р Марков представя за участие в конкурса, е ярка илюстрация за дълбочината на научните търсения на д-р Марков. Ноторно известно

е, че в едно научно съчинение не може да се изчерпи обсъжданата проблематика, а в процеса на писането му много често възникват нови и нови въпроси. Затова е много важна преценката на автора за пределите на съдържанието, които да представи в самото съчинение и какво да доразвие в самостоятелна публикация. Представените статии са израз именно на тази преценка. В тях обсъждането на проблематиката се доразвива на следващо ниво на задълбоченост, което показва не само системността в прилагането на подходите за научни изследвания, но и целенасоченото поведение на д-р Пресиян Марков да аргументира подробно всяка своя научна теза. По дълбоко вътрешно убеждение споделям тезата, че това е правилният път в науката и адмиравам избора на д-р Марков.

5.2. Гл. ас. д-р Петя Митрева

За участие в конкурса гл. ас. д-р Петя Митрева представя:

1. Основен хабилитационен труд - монографично изследване „Граници на наказателната отговорност за престъпно мотивиране и престъпно улесняване на друго“, Авалон Пъблишинг, С., 2022 г., ISBN 978-954-9704-45-7.

2. Монография, която не е представена като основен хабилитационен труд – „Абсолютната забрана за дискриминация. Равенство в многообразието и престъпленията от омраза“, Сиела, С., 2023 г. (в съавторство с Бойка Чернева, самостоятелно разработени части от монографията – глава 1, параграф 2; глава 3, параграфи 2 – 4 и глава 4, с общ обем на авторските страници на кандидата 154 от общ обем на монографичното изследване 299 страници).

3. Глава от колективна монография - Criminal Law: Past, Present and Future Perspectives. Nova Science publishers, New York, USA, 2019., Edited by Leila Cavalcanti Castro, ISBN: 978-1-53615-232-6 с общ обем от 132 страници, Criminal Law: Past, Present and Future Perspectives – Nova Science Publishers (novapublishers.com), Mitreva. P. Chapter 2. The Influence of European Union Criminal Laws Over National Criminal Laws: Legal Traditions and Future Perspectives. (Petya Mitreva, PhD, Law Faculty, University of National and World Economy, Sofia, Bulgaria), p. 29-88.

4. Шест статии: 1. Някои аспекти на принципа *Ultima Ratio* в европейското и българското наказателно право. В: Съвременни предизвикателства пред наказателното законодателство, Сборник доклади от Международната научна конференция, посветена на 50 години от влизането в сила на Наказателния кодекс от 1968 г., проведена в София на 8-9 май 2018 г., Университетско издателство “Св. Климент Охридски“, 2018, с. 451-462. ISBN 978-954-07-4536-7. 2. Общественоопасните последици като обективен признак на състава на престъплението. Научни трудове. УНСС, Том 2/2020 г., с. 41-50. ISSN (print): 0861-9344, ISSN (online): 2534-8957. 3. Някои особености на престъпното склоняване на малолетни и непълнолетни лица. В: Сборник доклади от международна научна конференция, 10 декември 2019 г., Нов български университет "Тридесет години от приемането на Конвенцията за правата на детето: предизвикателства и перспективи." Издателство на НБУ, С., 2021, с. 275-284, ISBN 978-619-233-198-6 (електронно издание) 978-619-233-200-6 (печатно издание). 4. Въпроси на правната квалификация на употребата на насилие срещу друго поради неговата раса, народност и етническа принадлежност. В: Сборник доклади от научна конференция, проведена на 9 декември 2020 г., НБУ "Върховенството на правото - актуални проблеми. Издателство на НБУ, София, 2021, с. 264- 277, ISBN 978-619-233-199-3. 5. Сравнителното наказателно право в условията на европеизацията на националните наказателни законодателства. В:

Сборник доклади от научна конференция "100 години УНСС, 100 години Право в УНСС, Том II Актуални проблеми на публичното и наказателното право. Актуални проблеми на историческите, икономическите и социалните науки, проведена на 12.11.2020 г. в Голяма и Малка конферентни зали, УНСС, Издателски комплекс – УНСС София, 2021, с. 182-187. 6. *Маловажният случай на административно нарушение по чл. 28 от ЗАНН и в специалното административно законодателство*. В: „Реформата в административното наказване от 2020 г.“ Сборник доклади, Университетско издателство “Св. Климент Охридски, 2022, стр. 103-123, ISBN 978-954-07-5359-1

Хабилитационният труд „Граници на наказателната отговорност за престъпно мотивиране и престъпно улесняване на друго“ е цялостно научно изследване на мотивационното въздействие и улесняването на друго като основания за реализация на наказателна отговорност. Изложението е структурирано в увод, четири глави и заключение.

Научните приноси на съчинението са изведени подробно и коректно в представената от д-р Митрева справка и съм съгласна с изводите в нея. Смятам обаче, че към тях следва да се добавят и още няколко.

Висока положителна оценка заслужава избраният от автора подход за представяне на изследваната материя, който сам по себе си е приносен. Проследяването на развитието на правилата, относими към изследваните институти, още от римското право и правото в Средновековна България до действащата национална наказателноправна уредба и тази от правото на Европейския съюз, е оригинално и нетрадиционно за наказателноправно съчинение решение, което обаче дава дълбочина и всеобхватност на изследването. Чрез съдържанието на глава първа „Историческо възникване и развитие на институтите на престъпното мотивиране и престъпното улесняване на друго“ авторът всъщност представя аргументите си за втория избран подход на изследването, който също сам по себе си е приносен – да развие анализа на престъпното мотивиране и престъпното улесняване на друго в двата основни аспекта – проявлението им в уредбата в Общата част на наказателното законодателство и начинът на отразяването им в Особената част. Този подход има двойка функция. От една страна дава възможност да се изведат същностните особености на двата института на теоретично ниво, което авторът и прави задълбочено и аргументирано. А от друга страна по този начин се обосновава и логичността на избора на законодателните решения, чрез които тези специфики са отразени в наказателноправната уредба.

Така зададените параметри на научното изследване намират своето логично продължение в диференцирането на глава втора „Престъпното мотивиране и престъпното улесняване на друго в контекста на институтите на общата част на НК“ и глава трета „Престъпното мотивиране и престъпното улесняване на друго като институти на особената част на НК“. В съответствие с установените научни стандарти в глава втора авторът извежда същността и на двата института от изходна позиция общата теория на правото и въз основа на нея определя значението им за целите на наказателното право при приготвянето към престъпление като стадий на умишлена престъпна дейност и съучастието в престъпление като усложнение при субектите. Приготвянето към и съучастието в престъпление са обект на множество наказателноправни научни изследвания, а обсъжданото съчинение по същество е следващото ниво на тяхното теоретично разглеждане. Висока положителна оценка следва да се даде на начина, по който авторът изгражда съдържанието. Изложението се

развива чрез сравнителният метод на изследване на две нива. Първото от тях е едновременното разглеждане на националната правна уредба на двата института и тази в други държави, принадлежащи както към континенталната, така и към прецедентната правни системи. Второто ниво се изразява в последователното отграничаване на обсъждания институт – приготвяне или форма на съучастие, с други сходни институти на наказателното ни право. По този начин научните изводи на автора са изведени последователно и систематично въз основа на представите за тях аргументи.

В третата глава престъпното мотивиране и престъпното улесняване на друго са изследвани като признаци на състави на престъпления. Макар и относима към отделни видове престъпления тази част от съчинението е развита в съответствие с целта на изследването да очертае границите на наказателната отговорност в случаите, когато престъпното мотивиране и престъпното улесняване на друго само по себе си е престъпление. Именно нея авторът постига като анализира формите на изпълнителните деяния „подбужда“, „явно подбуждане“, „склонява“, „улеснява“, „подпомага“ и др. не чрез класическият анализ на състав на престъпление – признаци относно обекта, относно обективната страна, относно субекта и относно субективната страна, а през призмата на съдържанието на забраненото поведение във всички състави, в които то е предвидено като изпълнително деяние на различни по вид престъпления. Този начин на представяне на анализа също сам по себе си е приносен и е още един аргумент в подкрепа на извода, че съчинението е на необходимото теоретично ниво, което се изисква за хабилитационен научен труд.

Глава четвърта „Престъпното мотивиране и престъпното улесняване в наказателното право на Европейския съюз“ е изцяло посветена на правото на Европейския съюз. Това авторово решение е напълно съответно на характеристиката на правото на ЕС като самостоятелен правопорядък, който държавите – членки прилагат наред с националното си законодателство. И в тази част авторът не се отклонява от начина на представяне на обсъжданата материя. От изходната позиция за мястото на наказателното право в правото на ЕС и задълженията на държавите – членки, които произтичат от него, авторът развива анализът на актовете от вторичното право на Съюза, които са относими към обсъжданата проблематика. Изводите за взаимодействието между наказателното право на ЕС и националното ни наказателно право са аргументирани и логично изведени, като се отчитат и различията в двата правопорядъка.

Въпреки, че в хода изложението д-р Митрева формулира предложения за промяна в законодателството, положително оценявам и решението ѝ да ги изведе изцяло и накрая на изложението. По същността си те са логично и обосновано свързани с изложените от нея тези в съдържанието на изследването.

Способността на д-р Митрева да извежда аргументирано научни тези се потвърждава и от *съдържанието на другите научни съчинения*, които тя представя за участие в конкурса. Положителна оценка заслужава изборът ѝ на актуални и все още спорадично изследвани теми, каквито са и престъпленията от омраза, и наказателното право на ЕС. Приносът на научите съчинения по такива теми е безспорен за развитието на съвременната наказателноправна наука и затова смятам, че д-р Митрева следва да бъде насърчена да продължи работата си по тях.

6. Основни критични бележки и препоръки към всеки кандидат поотделно

6.1 Гл. ас. Пресиян Марков

Нямам критични бележки към монографичния труд „Последици от съдимостта в българското законодателство“ с автор гл. ас. д-р Пресиян Марков. Горещо му препоръчвам да не отстъпва от стандартите, които сам си поставя в научната работа, но и да не спира да си напомня, че всяко човешко творение, включително научното, не може да е абсолютно съвършено. Убедена съм, че когато приеме тази мисъл, но без да игнорира самокритичността си, работата по бъдещите му научни съчинения съществено ще се улесни.

6.2. Гл. ас. д-р Петя Митрева

Нямам критични бележки към монографичния труд на д-р Митрева по тема „Граници на наказателната отговорност за престъпно мотивиране и престъпно улесняване на друго“. Отичам, че в хода на писането на всяко научно съчинение понякога е трудно да е направи точна преценка за пределите на съдържанието му. Ноторно известно е, че едно научно изложение не може да изчерпи всички аспекти на изследвания проблем и затова авторът е този, който преценява кои въпроси да обсъди в един научен труд и кои въпроси, макар и свързани с проблематиката на този труд, да разгледа в друго научно съчинение. Затова съм убедена, че неяснотите при излагането на някои от тезите в съчинението са резултат именно на трудността при такава преценка. Напр. на с. 98-99 престъпното мотивиране и престъпното улесняване се разглеждат в контекста на съизвършителството и необходимото съучастие, но изводът за съотношението им е относим само към необходимото съучастие. На с. 118 – 119 се разглежда подбуждането към война или друго враждебно действие срещу Републиката като вид предателско престъпление, но не се обсъжда защо авторът приема, че има диференциация с оглед броя на подбужданите лица при подбуждането на чужда държава и при подбуждането на обществена група в чужбина. На с. 153 – 156 се анализира втората група престъпни склонявания в зависимост от насоката на мотивационното въздействие (чл. 289, чл. 307б, чл. 315, ал. 2 НК), но не се обсъжда защо не са приложими правилата за съвкупност между подкупа и престъплението по чл. 289 НК.

Без да променям изводите си за достойнства на монографичното изследване бих искала да препоръчам на д-р Митрева да публикува в самостоятелни научни разработки тези въпроси, за които е преценила, че следва да не са подробно развити в съдържанието на обсъжданото научно съчинение. Това от една страна ще ѝ даде възможност да представи тезите си в тяхната цялост и аргументите, на които ги основава. А от друга страна ще даде възможност да се развие научна дискусия на страниците на научните издания или в рамките на научните форуми, в случай, че представената теза не се споделя от други представители на наказателноправната научна общност. А всяка научна дискусия е стъпка в развитието на правната наука.

7. Заключение

На основание изложените аргументи и изводи от тях, **давам положителна оценка и предлагам на уважаемото научно жури да предложи на Факултетния съвет на ЮФ на УНСС да избере кандидата гл. ас. д-р Пресиян Марчев Марков** за академичната длъжност „доцент“ по научна специалност „Наказателно право“, професионално направление 3.6 Право, научна област 3. Социални, стопански и правни науки в УНСС.

На основание изложените аргументи и изводи от тях, **давам положителна оценка и предлагам на уважаемото научно жури да предложи на Факултетния съвет на ЮФ на УНСС да избере кандидата гл. ас. д-р Петя Велинова Митрева** за академичната

длъжност „доцент“ по научна специалност „Наказателно право“, професионално направление 3.6 Право, научна област 3. Социални, стопански и правни науки в УНСС.

На основание изложените аргументи и изводи от тях, представени в т. 3 на настоящото становище, **давам отрицателна оценка** и предлагам на уважаемото научно жури да **не предлага на Факултетния съвет на ЮФ на УНСС да бъде избран кандидата гл. ас. д-р Стоян Огнянов Стойков** за академичната длъжност „доцент“ по научна специалност „Наказателно право“, професионално направление 3.6 Право, научна област 3. Социални, стопански и правни науки в УНСС.

18 април 2023 г.
Гр. София

Подпис:
Доц. д-р Николета Кузманова

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

STATEMENT OPINION

By: Assoc. Prof. Nikoleta Kirilova Kuzmanova, PhD, Sofia University "St. Kliment Ohridski", Faculty of Law, professional field 3.6 Law, scientific specialty "Criminal Law"

Subject: Competition for Associate Professor in Scientific Specialty Criminal Law, professional field 3.6 Law, scientific field 3. Social, Economic and Legal Sciences at the UNWE.

1. Information about the competition

The Competition was announced for the needs of the Criminal Law Department at the Law Faculty of UNWE in accordance with Decision of the AC No 9/30.11.2022. I participate as a member of the scientific jury on the competition according to Order No 259/08.02.2023 of the Rector of UNWE by presenting an opinion.

2. Brief information about the candidates in the competition

Three candidates participate in the competition (in the order of submission of documents) – chief assist. Presian Marchev Markov, PhD, UNWE, chief assist. Petya Velinova Mitreva, PhD, UNWE and chief assist. Stoyan Ognyanov Stoykov, PhD, UNWE.

2.1. Chief assist. Dr. Presian Markov has acquired two degrees of higher education – in 2002 a Bachelor's degree in "Countering Crime and Public Order Protection" at the Academy of the Ministry of Interior and in 2004 a Master's degree in professional field 3.6 Law at the South-West University "Neofit Rilski". In 2014 he also acquired the educational and scientific degree "Doctor" in professional field 3.6 Law, scientific specialty "Criminal Law" at the Academy of the Ministry of Interior. In the period from 2002 to 2008 he worked in various positions in the system of the Ministry of Interior. Since 2008 he has been a lecturer at the Law Faculty of UNWE and has held successively the academic positions from 2002 to 2018 "assistant" and since 2018 until now "chief assistant". In these capacities he conducts training in various disciplines - Criminal Law, Criminology, Criminal Executive Law and Fundamentals of Law (in Bulgarian and English). He has also been a trainer of student teams of UNWE in competitions for solving cases.

2.2. Chief assist. Petya Mitreva, PhD, has acquired two degrees of higher education – in 2001 a Bachelor's degree in Countering Crime and Public Order Protection at the Academy of the Ministry of Interior and in 2005 two educational qualifications - a Master's degree in International Economic Relations at the UNWE and in professional field 3.6 Law at the South-West University "Neofit Rilski". In 2014 she acquired an educational and scientific degree "Doctor" in professional field 3.6 Law, scientific specialty "Criminal Law" at the Academy of the Ministry of Interior. During the period 2001 – 2011 she worked in the system of the Ministry of Interior, successively occupying the different grades of the position of "investigating officer" and subsequently the position of "senior legal adviser". Since 2011, her

professional development has been focused on teaching. Initially, she held the academic position "Assistant" at the Academy of the Ministry of Interior with the field of teaching Administrative Law and Administrative Procedure. From 2015 and until 2018 she held the academic position of Assistant Professor and since 2018 she has held the academic position of Chief Professor at the Law Faculty of UNWE with the main field of teaching in the specialty Criminal Law. Since 2021 until now she has also been a part-time assistant professor in Criminal Law at the Faculty of Law of Sofia University "St. Kliment Ohridski". Since 2017 she has been a lawyer at the Sofia Bar Association. Since 2013 she has participated as a lecturer in numerous trainings for lawyers, magistrates and civil servants at different levels on topics in the fields of Criminal Law and Administrative Law and Administrative Procedure.

2.3. Chief assist. Stoyan Stoykov, PhD graduated in 1999 in the Vasil Levski Higher Military School – Veliko Tarnovo with a civil engineering specialty. In 2005 he acquired a Master's degree in professional field 3.6 Law at the Law Faculty of UNWE. In 2011 he acquired the educational and scientific degree "Doctor" in the same professional field, scientific specialty "Criminal Law". From 2007 to 2011 he held the position of "State Inspector" at the Commission for Establishing Property Acquired from Criminal Activity. Since 2008 he has held successively the academic positions of Assistant and Chief Assistant at the Law Faculty of UNWE with the fields of teaching Criminal Law and International Criminal Law. Since 2011 he has been a lawyer. He has participated in numerous national and international scientific projects in the field of criminal law and criminal procedure.

3. Fulfillment of the requirements for occupying the academic position

3.1. Chief assistant Presian Markov, PhD

Chief assistant Presian Markov, PhD, applied for participation in the competition for the academic position of Associate Professor at UNWE with a total number of points on the quantitative indicators for occupying the position 816. They are distributed as follows:

1. National minimum requirements under art. 2b of the Act on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria and art. 1a, para. 1 of the Regulations for the implementation of the same normative act – 335
2. Additional requirements for UNWE according to the the Act on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria – 481.

According to the additional requirements of UNWE for the professional field 3.6 Law the minimum quantitative indicators should be a total of 705 points, distributed respectively – 300 (on the first group of indicators) and 305 (on the second group of indicators). On this basis, I agree with the decision of the Habilitation Council of UNWE (Protocol No 5 of 07 November 2022) that Ch. assist. Dr. Presian Markov fulfills the quantitative and qualitative requirements for occupying the academic position of Associate Professor at the UNWE.

To participate in the competition, the candidate presents for his main habilitation work a scientific work on "Consequences of Criminal Convictions in Bulgarian Legislation. S.: Avalon. 2022, ISBN 978-954-9704-43-3". The exhibition has a total volume of 161 pages and 46 pages of Appendices, an integral part of it, and on the last page of the book body is correctly marked the information for 2 scientific reviews. In the work is presented in a comprehensive content a complete and comprehensive study of a certain problem - the consequences of criminal conviction. It is examined in depth and reasoned from the point of view of its projection throughout the Bulgarian legislation, not only in Criminal Law. The bibliography of the used literature is 7 pages and is structured in two parts – sources in Bulgarian (70 titles) and sources in a foreign language (with more than 15 titles). The citations of these sources and

the other citations relevant to the content of the work are correctly noted in the text in a total of 340 footnotes and are in accordance with the established scientific standards for citations in scientific works.

On these grounds, the scientific work on "Consequences of Criminal Conviction in Bulgarian Legislation" fully meets the requirements for a monograph under § 1, item 10 of the Additional Provisions of the Act on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria (ZRASRB), which is why I accept it for evaluation as the main habilitation work of the candidate Ch. assist. Dr. Presian Markov.

3.2. Chief assistant Petya Mitreva, PhD

Ch. assist. Dr. Petya Mitreva applied for participation in the competition for the academic position of Associate Professor at the UNWE with a total number of points on the quantitative requirements for occupying the position 1124. They are distributed as follows:

1. National minimum requirements under art. 2b of the ZRASRB and art. 1a, para. 1 of the Regulations for the implementation of the same normative act – 595 and
2. Additional requirements for UNWE according to the ZRASRB – 529.

According to the additional requirements of UNWE for the professional field 3.6 Law the minimum quantitative requirements should be a total of 705 points, distributed respectively – 300 (on the first group of indicators) and 305 (on the second group of indicators). On this basis, I agree with the decision of the Habilitation Council of UNWE (Protocol No 5 of 07 November 2022) that Chief assistant Dr. Petya Mitreva fulfills the quantitative and qualitative requirements for occupying the academic position of Associate Professor at the UNWE.

For participation in the competition, the candidate presents for her main habilitation work a scientific work on "Limits of Criminal Responsibility for Criminal Motivation and Criminal Facilitation of Others", Avalon Publishing, Sofia, 2022, ISBN 978-954-9704-45-7, and on its last page the information for 2 scientific reviews is correctly marked. The exhibition has a total volume of 225 pages. It presents in a comprehensive content a complete and comprehensive study of a particular problem - criminal responsibility for criminal motivation and criminal facilitation of another person. It has been examined in depth and reasoned in terms of its manifestation in the relevant institutes of the General Part of Criminal Law, its projection in the Special Part of the Criminal Code and in the law of the European Union. The bibliography of the literature used is 7 pages and is structured in two parts – sources in Bulgarian (with more than 70 titles) and sources in a foreign language (with more than 15 titles). The citations of these sources and other citations relevant to the content of the work are correctly noted in the text in a total of 293 footnotes and comply with the established scientific standards for citations in scientific works.

On these grounds, the scientific work on "Limits of Criminal Responsibility for Criminal Motivation and Criminal Facilitation of Others" fully meets the requirements for a monograph under § 1, item 10 of the Additional Provisions of the Act on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria (ZRASRB), which is why I accept it for evaluation as the main habilitation work of the candidate Ch. assist. Petya Mitreva, PhD.

3.3. Chief assistant Stoyan Stoykov, PhD

Ch. assist. Stoyan Stoykov, PhD applied for participation in the competition for the academic position of Associate Professor at the UNWE with a total number of points on the quantitative indicators for occupying the position 1167, 50. They are distributed as follows:

1. National minimum requirements under art. 2b of the ZRASRB and art. 1a, para. 1 of the Regulations for the implementation of the same normative act – 570

2. Additional requirements for UNWE according to the Act on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria– 597, 5.

According to the additional requirements of UNWE for the professional field 3.6 Law the minimum quantitative requirements should be a total of 705 points, distributed respectively – 300 (on the first group of indicators) and 305 (on the second group of indicators). On this basis, it can be concluded that with a total number of points – 1167, 50 ch. assist. Dr. Stoyan Stoykov fulfills the quantitative requirements for occupying the academic position of Associate Professor at the UNWE.

As a major habilitation work ch. assist. Stoykov, PhD presents "International Criminal Law", Ciela, Sofia, 2015, ISBN 978-954-28-1904-2, with a volume of 238 pages and a bibliography of 2 pages. The documents are accompanied by 2 reviews of the scientific work, in which the work is defined as habilitation work.

The scientific work is structured in two parts – General and Special. The general part contains 7 chapters. The in-depth acquaintance with its content gives me grounds for the conclusion that it essentially covers the curriculum of the discipline "International Criminal Law", which is taught within the framework of the training in the specialty "Law". This is how the topics are arranged – from the general characteristics of International Criminal Law (chapter one) through sources (chapter two) and subjects (chapter three) to punishment (chapter seven). The same approach is used in the Special Part, which is subdivided internally into 14 chapters. Some of them are dedicated to the types of crimes included in the subject of International Criminal Law. Another part is relevant to different international criminal jurisdictions. In essence, the exposition presents the main points in each of the topics included in it.

These findings give me the basis for the conclusion that the work "International Criminal Law", Ciela, Sofia, 2015, ISBN 978-954-28-1904-2 is a textbook, not a habilitation work – a monograph, as is the imperative requirement of the the Act on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria (Art. 24, para. 2, item 3, pres. 1 and § 1, item 10 of the Additional Provisions) and the Regulations for its application (Art. 53, para. 1, item 3, point 1 Mt. Appendix to Art. 1a, para. 1, table for minimum national requirements for the scientific activity of candidates for the academic position "Associate Professor" in the scientific field 3. Social, Economic and Legal Sciences, indicator group B – Habilitation work – monograph). Although the work meets the formal requirements for a monograph established in the legal definition under § 1, item 10 of the Act on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria– it has an ISBN, a total volume of over 100 pages and 2 scientific reviews, it does not meet the content of a monographic study - to present the unfolded content of a complete and comprehensive study of a particular subject, problem or personality. It is established in the same statutory definition as cumulative of the formal requirements for determining whether a scientific work is a monograph within the meaning of the law. And as I pointed out above, the work covers the whole matter – subject of the curriculum of the discipline "International Criminal Law" and does not contain a full and comprehensive consideration of a particular problem of one or several topics in the field of International Criminal Law.

I also have no legal basis for assuming that a separate part of the content of the work is monographic in nature. This is because none of its parts meet the formal requirement for the minimum required volume of at least 100 pages, which is one of the formal requirements laid down in the legal definition of a monograph. In addition, the reviews presented are relevant to the work in its entirety and not to individual parts of it, i.e. there is no second formal

requirement within the meaning of the same definition.

The arguments put forward are the basis for my conclusion that the submitted by the candidate Ch. assist. Dr. Stoyan Stoykov International Criminal Law, Ciela Works, Sofia, 2015, ISBN 978-954-28-1904-2 is not a major habilitation work – a monograph for participation in a competition for occupying the academic position of Associate Professor at the UNWE within the meaning of the ZRASRB.

The same candidate for participation in the same competition presents 2 more works as monographic. The first of them is on the topic "The Subjective Side of the Crime", Ciela, S., 2015, ISBN 978-954-28-1903-5 with a total volume of 152 pages and 3 pages of bibliography. However, the book body of this work does not contain information about who are scientific reviewers or scientific editor. There are no reviews attached in the documents for participation in the competition, as the candidate has done for the work he defines as the main habilitation work. Therefore, although the work "The Subjective Side of the Crime", Ciela, S., 2015, ISBN 978-954-28-1903-5 meets the requirement for a minimum volume of pages within the meaning of the legal definition of a monograph, I accept that it does not meet the requirement under § 1, item 10 of the Additional Provisions of the Act on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria- to have reviewers or a scientific editor to be defined as a monograph.

The second work, presented by Dr. Stoykov, is on the topic "Criminal Law Protection of the Excise Duty under Art. 234 of the Criminal Code", Publishing Complex – UNWE, Sofia, 2022, ISBN 978-619-232-603-6 with a total volume of 146 pages and 3 pages of bibliography. It is structured in an introduction, two parts and a conclusion. The first part, entitled "Excise duty", presents the general characteristics of excise duty as a type of indirect tax and that of excise goods as a subject of offense. In the second part "Criminal Law Protection of the corpus delicti under art. 234" discusses the issues related to this crime according to the generally accepted in criminal law science approach. The last page of the book contains an explicit mention of 2 scientific reviews. These findings are the basis for my conclusion that this scientific work constitutes a monograph within the meaning of the legal framework for the development of academic staff. However, it is presented by the candidate to the scientific indicator group D, 4 - published monograph, which is not presented as a basic habilitation work. I cannot accept it as a substitute for the missing main habilitation work in the current competition procedure. This is because there is no legal basis that shows me the terms and conditions under which a member of the scientific jury at this stage of the competition procedure can make such a decision. Moreover, on the basis of art. 2b, para. 5 ZRASRB and art. 1a, para. 2 and 3 of the Regulations for its implementation, in its internal regulations the UNWE establishes additional requirements for the candidates for occupying academic positions at the university. According to them, each candidate should explicitly state (indicator No 22, group G of the Reference for the Fulfillment of the Quantitative Requirements for the academic position of "Associate Professor" at UNNS) which is his/her main habilitation work. That's what Chief assist. Dr. Stoyan Stoykov with the explicit mention in that such a work "International Criminal Law", Ciela, S., 2015, ISBN 978-954-28-1904-2. On its basis is the pronouncement of the Habilitation Council at the UNWE within the preliminary stage of the competition procedure. Therefore, the adoption at this stage of the competition procedure that the main habilitation work is "Criminal Law Protection of Excise Duty under art. 234 of the Criminal Code", Publishing Complex – UNWE, Sofia, 2022, ISBN 978-619-232-603-6 and not the one that the applicant has stated would be a violation on my part as a member of the scientific jury of the additional requirements established in the internal rules of UNWE.

In view of all the arguments, I think that the candidate Ch. assist. Stoyan Stoykov, PhD does not fulfill the content part of Indicator 3 in Group C of the minimum national requirements for occupying the academic position of Associate Professor and Indicator 22 in Group G of the additional requirements for occupying this position at the UNWE. His work "International Criminal Law", Ciela, Sofia, 2015, ISBN 978-954-28-1904-2 is not a monograph and therefore I do not accept it as a major habilitation work. On this grounds and in accordance with Art. 26, para. 2 of the ZRASRB, Art. 54, para. 2 of the *Regulations for its implementation* and Art. 35a, para. 1 of the *Regulation for the Organization and Conduction of Competitions for Acquiring Scientific Degree and Occupying Academic Positions at the UNWE* **I do not present** an assessment of this work as well as of the other scientific publications and the educational and teaching activity of the candidate Chief Assist. Dr. Stoyan Stoykov.

3. Assessment of the teaching activity for each candidate individually

4.1. Chief assist. Presian Markov, PhD

The period of time in which Dr. Presian Markov has been a lecturer - since 2007 until now, is the most indisputable proof that teaching is his purposeful choice for professional realization in the field of law. The increase of the types and number of courses he leads at the UNWE – lecture courses and seminars, including such in English give rise to the conclusion that he is constantly making the necessary efforts to upgrade existing and develop new teaching skills. The results of this I had the opportunity to see personally during the National Competition for Solving Criminal Law Cases, which the Faculty of Sofia University organized in 2018 and 2019. Presian Markov, PhD and Petya Mitreva, PhD were trainers of the teams of the students from the UNWE. The performance of these teams during the competition showed an extremely high level of preparation of students in criminal law and criminal procedure. And it certainly can not be achieved without targeted and qualified help from the trainers.

4.2. Chief assist. Petya Mitreva, PhD

The period of time in which Petya Mitreva, PhD has been a lecturer - since 2011 until now, is the most indisputable proof that not only teaching is her purposeful choice for professional realization in the field of law, but the teaching of Criminal Law. The results of continuous efforts to upgrade existing and develop new teaching skills I had the opportunity to see personally during the National Competition for Solving Criminal Law Cases, which the Faculty of Sofia University organized in 2018 and 2019. The performance of these teams during the competition showed an extremely high level of preparation of students in criminal law and criminal procedure. And it certainly can not be achieved without targeted and qualified help from the trainers.

5. Brief characteristics of the submitted scientific papers and publications and synthesized assessment of the main scientific and applied research contributions of the candidates

5.1. Chief assistant Dr. Presian Markov

For participation in the contest chief assist. Dr. Presian Markov presents:

1. Main habilitation work - monographic study "Consequences of Criminal Conviction in Bulgarian Legislation", S.: Avalon. 2022, ISBN 978-954-9704-43-3 and
2. Four articles: 1. *"Tendencies in the Cases of Crimes against Property and the Courts' Preventive Function"* In: Scientific Papers of UNWE - Vol. 2/2020, p. 67-82. ISSN (print) 0861-9344. ISSN (online) 2534-8957. 2. *Historical Evolution of the Regulation of Criminal Conviction (1884 – 2020)*. In: UNWE Scientific Papers - Vol. 4/2021, p. 239-254. ISSN (print) 0861-9344 ISSN (online) 2534-8957. 3. *Bis In Idem by Joint Implementation of Penal and*

Administrative Legislation" – Economic and Social Alternatives, issue 2/2022, p. 121-128. ISSN (print): 1314-6556 ISSN (online): 2534-8965 and 4. *Several Aspects of the Criminal Conviction Consequences of Juveniles.* - Society and Law, p. 3 of 2021, p. 48 - 57. ISSN 0204-85-23.

Given that the competition procedure is for occupying the academic position "Associate Professor", the fact that the candidate is also *the author of independent* chapters of: 1. The latest textbook on Criminal Law – General part of Prof. Dune Rumen Markov and collective., Criminal Law of the Republic of Bulgaria. General part. S.: Ciela. 2022, ISBN 978-954-28-4061-9, chapters XL "Repayment of criminal prosecution and punishment imposed" and XLI "Rehabilitation", pp. 621-652 and 2. Handbook– "Foundations of Law" Handbook. S.: UI-Holding. 2010, ISBN 978-954-644-156-0, Chapter Six "Criminal Law", p. 49-54. He is also *the author of the* Handbook "Methodology for Solving Criminal Law Cases with Sample Solved Cases (Handtbook)". S.: Ciela, 2023, ISBN 978-954-28-4060-2 with a total volume of 166 pages.

The habilitation work "Consequences of Criminal Conviction in Bulgarian Legislation" is the first study in criminal law theory, which is based on an analysis of the consequences of criminal conviction, provided for in about 600 provisions of nearly 300 normative acts. The scientific contributions of the work are drawn up in detail and correctly in the reference presented by Dr. Markov and I agree with the conclusions in it.

The essential complexity of the problem and the volume of the legislation predetermine the theoretical approach used. The monograph is structured in an introduction, three chapters and a conclusion. The first chapter "Consequences in Law and in Criminal Law" is devoted to questions of the nature, form and types of legal consequences in general. In this way, a solid theoretical foundation is laid from the point of view of the General Theory of Law, on the basis of which the place and functions of the consequences of criminality in the legal system are subsequently clarified. In this part of the study, the author's ability to place the discussed issues in the context of general legal knowledge and to combine it with his ability to connect it with philosophy as a science of human knowledge in its entirety stands out particularly clearly. This approach to scientific consideration of legal issues is in itself contributory. The way of developing scientific reasoning on the problems of the consequences of criminal conviction in criminal law is logical and consistent. Therefore, the conclusions that the consequences of criminal conviction are the main difference in the content of administrative and criminal liability, and that they give the criminal sanction a more severe character and therefore do not obey the tendency to alleviate criminal coercion, are justified and sufficiently substantiated.

The second chapter of the work is devoted to the main types of consequences of criminal conviction - registration of conviction in the criminal records offices (main consequence); aggravations of the criminal law status of the perpetrator when committing a subsequent crime provided for in the criminal legislation; additional (indirect) consequences of criminal conviction, representing limitations of rights beyond punishment, provided for in normative acts of other legal sectors. In this part, the statement is not limited to the introduction of classification criteria and the determination of species according to them. Highly positive assessment deserves the author's choice for each of the types of consequences of criminal conviction to argue in detail the importance of the relevant consequences in the Bulgarian legislation and on this basis to draw well-grounded and justified conclusions about the differences between them, but also about the relationship between them.

The third chapter of the work is devoted entirely to the additional consequences of conviction. This author's approach should be assessed positively, as it has its scientific explanation in the essence of these consequences – consequences of conviction, beyond punishment. This group of effects covers different reasons for their occurrence, their manifestation affects different types of rights, and their legal framework is contained in a large number of normative acts. And without underestimating the contributions in the rest of the scientific work, the contribution character of the study as a whole is markedly expressed in this part. This is because, both in science and in practice, attention has traditionally been focused on a specific, separate normative act, and hence on a specific, separate consequence of the conviction that is relevant to a particular study or a specific case. The scientific study of these implications in the monograph under discussion is a "bird's-eye view" study. It presents the general picture of all legislative decisions and the relationship between them, and its abstractness is skillfully combined with sufficient specifics that allows a clear identification of the merits and deficits of the legal framework in this part. That is why the proposals for legislative changes contained in the study can definitely be defined as proposals for legislative reform in the field of the consequences of criminality, through the implementation of which a substantial improvement of the criminal policy of the state will be achieved.

The content of the articles that Dr. Markov *presents for participation* in the competition is a vivid illustration of the depth of Dr. Markov's scientific searches. It is notoriously known that in a scientific work the discussed problems cannot be exhausted, and in the process of writing it very often new and new questions arise. Therefore, the author's assessment of the limits of the content is very important, which to present in the work itself and what to develop further in an independent publication. The articles presented are an expression of this assessment. In them, the discussion of the issues is further developed at the next level of thoroughness, which shows not only the systematics in the application of research approaches, but also the purposeful behavior of Dr. Presian Markov to argue in detail each of his scientific thesis. On a deep inner persuasion, I share the thesis that this is the right path in science and admire Dr. Markov's choice.

5.2. Chief assistant Petya Mitreva, PhD

For participation in the competition chief assistant Petya Mitreva, PhD presents:

1. Basic habilitation work - monographic study "Limits of criminal responsibility for criminal motivation and criminal facilitation of others", Avalon Publishing, Sofia, 2022, ISBN 978-954-9704-45-7.

2. Monograph not presented as basic habilitation work – "The absolute prohibition of discrimination. Equality in Diversity and Hate Crimes", Ciela, S., 2023 (co-authored with Boyka Cherneva, self-developed parts of the monograph – Chapter 1, paragraph 2; Chapter 3, paragraphs 2 – 4 and Chapter 4, with a total volume of the author's pages of the candidate 154 out of a total volume of the monographic survey of 299 pages).

3. A chapter of a collective monograph - Criminal Law: Past, Present and Future Perspectives. Nova Science publishers, New York, USA, 2019., Edited by Leila Cavalcanti Castro, ISBN: 978-1-53615-232-6 with volume of 132 pages, Criminal Law: Past, Present and Future Perspectives – Nova Science Publishers (novapublishers.com), Mitreva. P. Chapter 2. The Influence of European Union Criminal Laws Over National Criminal Laws: Legal Traditions and Future Perspectives. (Petya Mitreva, PhD, Law Faculty, University of National and World Economy, Sofia, Bulgaria), p. 29-88.

4. Six articles: 1. *Some aspects of the Ultima Ratio principle in European and Bulgarian*

criminal law. In: Contemporary Challenges to Criminal Legislation, Proceedings of the International Scientific Conference dedicated to the 50th anniversary of the entry into force of the Criminal Code of 1968, held in Sofia on 8-9 May 2018, University Press "St. Kliment Ohridski", 2018, pp. 451-462. ISBN 978-954-07-4536-7. 2. *Socially dangerous consequences as an objective elements of corpus delicti*. Scientific Papers. UNWE, Vol. 2/2020, pp. 41-50. ISSN (print): 0861-9344, ISSN (online): 2534-8957. 3. *"Some Features of the Criminal Solicitation of Minors"* – In: Proceedings of an International Scientific Conference held on 10 December 2019 at New Bulgarian University on "Thirty Years Since the Adoption of the Convention on the Rights of the Child: Challenges and Perspectives", Ed. of NBU, S., 2021, pp. 275 – 284,; ISBN 978-619-233-198-6 (electronic edition) 978-619-233-200-6 (print edition). 4. *"Issues of Legal Qualification of the Use of Violence against Others on the Grounds of Race, Nationality and Ethnicity"* – In: Proceedings of the Scientific Conference held on December 9, 2020 at NBU on "The Rule of Law – Current Issues", Ed. of NBU, S., 2021, pp. 264 – 277, ISBN 978-619-233-199-3. 5. *Comparative Criminal Law in the context of the Europeanisation of national criminal laws*. In: Proceedings of the Scientific Conference on the 100th Anniversary of UNWE, 100 Years of Law at the UNWE, Volume II Current Issues of Public and Criminal Law. Current Problems of the Historical, Economic and Social Sciences, held on 12.11.2020 at the Large and Small Conference Halls, UNWE, Publishing Complex – UNWE Sofia, 2021, pp. 182-187. 6. *"The Minor Case of Administrative Offence Under art. 28 of the Administrative Offences and Penalties Act and in the Special Administrative Legislation"* – In: "The Reform in Administrative Punishment from 2020 Collection of Reports.", "St. Kl. Ohridski" University Press, 2022, pp. 103 – 123, ISBN 978-954-07-5359-1

The habilitation work "Limits of Criminal Responsibility for Criminal Motivation and Criminal Facilitation of Others" is a comprehensive scientific study of the motivational impact and facilitation of others as grounds for the realization of criminal responsibility. The presentation is structured in an introduction, four chapters and conclusion.

The scientific contributions of the work are outlined in detail and correctly in the reference presented by Dr. Mitreva and I agree with the conclusions in it. However, I believe that a few more should be added to them.

High positive evaluation deserves the approach chosen by the author to present the studied matter, which is itself contributory. Tracking the development of the rules relevant to the surveyed institutes, from Roman law and law in Medieval Bulgaria to the current national criminal law framework and that of European Union law, is an original and unconventional for criminal law decision, which, however, gives depth and comprehensiveness to the study. Through the content of Chapter One "Historical Emergence and Development of the Institutes of Criminal Motivation and Criminal Facilitation of Others" the author actually presents his arguments for the second chosen approach of the study, which is also a contribution – to develop the analysis of criminal motivation and criminal facilitation of others in the two main aspects – their manifestation in the regulation in the General Part of the criminal legislation and the way of their reflection in the Special Part. This approach has a dual function. On the one hand, it makes it possible to bring out the essential features of the two institutes at the theoretical level, which the author makes in depth and argumentative. On the other hand, this justifies the logic of the choice of legislative decisions through which these specifics are reflected in the criminal legislation.

The parameters of the scientific study thus set find their logical continuation in the

differentiation of Chapter Two "Criminal Motivation and Criminal Facilitation of Others in the Context of the Institutes of the General Part of the Criminal Code" and Chapter Three "Criminal Motivation and Criminal Facilitation of Others as Institutes of the Special Part of the Criminal Code". In accordance with the established scientific standards in Chapter Two, the author takes the essence of both institutes from a starting position the General Theory of Law and on the basis of it determines their importance for the purposes of criminal law in preparing for a crime as a stage of intentional criminal activity and complicity in crime as a complication of the subjects. The preparation for and complicity in a crime is the subject of numerous criminal research, and the work under discussion is essentially the next level of their theoretical consideration. A high positive assessment should be given to the way the author builds the content. The exposition is developed through the comparative method of research on two levels. The first of these is the simultaneous examination of the national legislation of both institutes and that in other countries, belonging to both continental and precedent legal systems. The second level is expressed in the consistent differentiation of the institute under discussion – preparation or form of complicity, with other similar institutes of our criminal law. In this way, the author's scientific conclusions are drawn consistently and systematically based on the arguments presented to them.

In the third chapter, criminal motivation and criminal facilitation of others are examined as elements of the criminal corpus delicti. Although relevant to certain types of crimes, this part of the work is developed in accordance with the purpose of the study to outline the boundaries of criminal responsibility in cases where criminal motivation and criminal facilitation of another is in itself a crime. It is what the author achieves by analyzing the forms of the executive acts "incite", "apparent inducement to commit a crime", "persuade", "facilitates", "assists", etc. Not through the classical analysis of the composition of a crime – elements about the object, about the objective side, about the subject and about the subjective side, but through the prism of the content of the prohibited behavior in all chambers in which it is provided as an executive act of different types of crimes. This way of presenting the analysis is also in itself a contribution and is another argument in support of the conclusion that the work is at the necessary theoretical level required for habilitative scientific work.

Chapter Four "Criminal Motivation and Criminal Facilitation in the Criminal Law of the European Union" is entirely devoted to European Union law. This author's decision is fully consistent with the characteristic of EU Law as an autonomous legal order that Member States apply alongside their national legislation. And in this part, the author does not deviate from the way of presenting the discussed matter. From the starting point on the place of criminal law in EU law and the obligations of the Member States arising from it, the author develops the analysis of the acts of secondary Union law that are relevant to the issues under discussion. The conclusions about the interaction between EU Criminal Law and our national Criminal Law are well-grounded and logically drawn, taking into account the differences in the two legal orders.

Although in the course of the presentation Dr. Mitreva formulated proposals for change in the legislation, I positively appreciate her decision to bring them out fully and finally at the exhibition. In essence, they are logically and reasonably related to the theses set out by her in the content of the study.

Dr. Mitreva's ability to bring out well-grounded scientific theses is confirmed by the content of the *other scientific works* she presents for participation in the competition. Her choice of topical and still sporadically researched topics, such as hate crime, and EU criminal law

deserves a positive assessment. The contribution of learning works on such topics is indisputable to the development of modern criminal law science and therefore I believe that Dr. Mitreva should be encouraged to continue her work on them.

6. Key critical remarks and recommendations to each candidate individually

6.1 Ch. assist. Presian Markov, PhD

I have no critical remarks to the monographic work "Consequences of Criminal Conviction in Bulgarian Legislation" by Ch. assist. Dr. Presian Markov. I strongly recommend him not to give up on the standards he sets himself in scientific work, but also to keep reminding himself that every human creation, including the scientific one, cannot be absolutely perfect. I am convinced that when he accepts this thought, but without ignoring his self-criticism, the work on his future scientific works will be greatly facilitated.

6.2. Ch. assist. Petya Mitreva, PhD

I have no critical remarks to Dr. Mitreva's monographic work on the topic "Limits of Criminal Responsibility for Criminal Motivation and Criminal Facilitation of Others". I think that in the course of writing any scientific work it is sometimes difficult to make an accurate assessment of the limits of its content. It is notoriously known that a scientific exposition cannot exhaust all aspects of the research problem and therefore the author is the one who decides which issues to discuss in a scientific work and which questions, although related to the problems of this work, to consider in another scientific work. I am therefore convinced that the ambiguities in the presentation of some of the theses in the work are the result of precisely the difficulty of such a judgment. E.g. at pp. 98-99 criminal motivation and criminal facilitation are considered in the context of co-perpetration and necessary complicity, but the conclusion about their ratio is relevant only to the necessary complicity. At pp. 118-119 the incitement to war or other hostile action against the Republic is considered as a kind of treacherous crime, but it is not discussed why the author assumes that there is a differentiation in view of the number of incited persons in the incitement of a foreign state and in the incitement of a social group abroad. At pp. 153 – 156 the second group of criminal inclines is analyzed depending on the direction of the motivational impact (Art. 289, Art. 307b, Art. 315, para. 2 of the Criminal Code), but it is not discussed why the rules for the totality between bribery and crime under Art. 289 Criminal Code.

Without changing my conclusions about the merits of the monographic study, I would like to recommend Dr. Mitreva to publish in independent scientific papers those issues for which she considered that they should not be fully developed in the content of the scientific work under discussion. On the other hand, it will provide an opportunity to develop a scientific discussion on the pages of scientific publications or within scientific forums, in case the presented thesis is not shared by other representatives of the criminal law community. And any scientific discussion is a step in the development of legal science.

7. Conclusion

On the basis of the arguments and conclusions from them, **I give a positive assessment** and propose to the honorable scientific jury to propose to the Faculty Council of the Law Faculty of UNWE **to select the candidate Chief Assist. Presian Marchev Markov, PhD** for the academic position of Associate Professor in the scientific specialty Criminal Law, professional field 3.6 Law, Scientific Field 3. Social, Economic and Legal Sciences at the UNWE.

On the grounds of the arguments and conclusions from them, **I give a positive assessment** and propose to the honorable scientific jury to propose to the Faculty Council of the Law Faculty of UNWE **to elect the candidate Chief Assist. Dr. Petya Velinova Mitreva** for the

academic position of Associate Professor in the scientific specialty Criminal Law, professional field 3.6 Law, scientific field 3. Social, Economic and Legal Sciences at the UNWE.

On the grounds of the arguments and conclusions from them, presented in paragraph 3 of this Opinion, **I give a negative assessment** and propose to the honorable scientific jury **not to offer the Faculty Council of the Law faculty of UNWE to select the candidate Chief Assist. Stoyan Ognyanov, PhD** for the academic position "Associate Professor" in the scientific specialty "Criminal Law", professional field 3.6 Law, scientific field 3 Social, Economic and Legal Sciences at the UNWE.

18 April 2023
G. Sofia

Signature:

Ass. Prof. Nikoleta Kuzmanova, PhD